

Okseel- of lieskliertoilet bij een melanoom

Verwijderen van lymfeklieren

Inhoudsopgave

Wat is een oksel- of lieskliertoilet?	3
Vorbereiding op de ingreep	3
De ingreep	4
Mogelijke klachten na de operatie	5
Complicaties	5
Wanneer waarschuwt u het ziekenhuis?	6
Instructies en leefregels voor thuis	6
Controle	7
Uw vragen	8
Notities	10

Colofon

Redactie:	afdeling chirurgie afdeling communicatie
Vormgeving:	vormgeving MCA
Oplage:	50 / 1e druk
Druk:	Ricoh
Artikelnummer:	2015.11

Op alle behandelingen zijn de algemene voorwaarden van het Gemini Ziekenhuis van toepassing, zie www.gemini-ziekenhuis.nl of vraag bij het patiëntenservicebureau.

In overleg met uw behandelend arts krijgt u een oksel- of lieskliertoilet. Dit houdt in dat er lymfeklieren uit uw oksel of lies verwijderd worden. Dit is nodig omdat er uitzaaiingen in uw lymfeklieren gevonden zijn. In deze folder vindt u uitleg over deze operatie.

Wat is een oksel- of lieskliertoilet?

Afhankelijk van de plaats van de uitzaaiing worden lymfeklieren uit uw oksel of lies verwijderd. U wordt voor deze operatie 1 of enkele dagen opgenomen. Na de operatie onderzoekt de patholoog de klieren op uitzaaiingen. De aantasting van de lymfeklieren is een belangrijke factor bij het bepalen van het stadium van de ziekte. U krijgt de uitslag ongeveer 7 tot 10 dagen na de operatie van uw chirurg.

Met verwijdering van alle lymfeklieren met uitzaaiingen is uw kans op genezing niet groter. Wetenschappelijk onderzoek heeft dit jammer genoeg nog niet aangetoond. Een operatie is nodig om eventuele problemen in de oksel of lies door uitzaaiingen te voorkomen.

Vorbereiding op de ingreep

Vorbereiding op anesthesie (narcose)
U krijgt voor een oksel- of lieskliertoilet algehele anesthesie (narcose). U brengt daarom een bezoek aan het inloopspreekuur op de polikliniek anesthesiologie. U heeft daar een voorbereidend gesprek met de anesthesioloog. U bespreekt de volgende onderwerpen:

- uw gezondheidstoestand
- algehele anesthesie (narcose)
- aanpassing van uw medicatie voor en na de ingreep
- informatie over eten en drinken (nuchter zijn)
- pijnstilling na de operatie.

Meer informatie vindt u ook in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'. U krijgt deze brochure op de polikliniek anesthesiologie mee.

Beenkous en elleboogkrukken bij lieskliertoilet

Beenkous

Bij een lieskliertoilet krijgt u van tevoren een beenkous aangemeten door de firma Dantuma of firma Livit. U draagt deze kous na de operatie gedurende 3 maanden.

Oksel- of lieskliertoilet bij een melanoom

De kous helpt ophoping van vocht in uw been voorkomen. Wilt u deze kous bij uw opname meenemen?

Elleboogkrukken

U loopt na de operatie enige tijd met elleboogkrukken. Hoe lang dat nodig is, hangt af van uw herstel en uw klachten. U neemt de krukken bij uw opname zelf mee. U kunt de elleboogkrukken lenen bij een thuiszorgwinkel.

De ingreep

U wordt op de dag van de operatie opgenomen op de chirurgische afdeling. Een verpleegkundige bereidt u voor op de ingreep. Als u aan de beurt bent, wordt u naar de operatiekamer gebracht. Nadat u onder narcose bent gebracht, verwijdert de chirurg de oksel- of liesklieren. De ingreep duurt bij verwijdering van okselklieren ongeveer 3 kwartier en bij verwijdering van liesklieren ongeveer 1 tot 1½ uur.

Na de ingreep

Meteen na de ingreep gaat u voor observatie naar de uitslaapkamer. U heeft dan een infuus in uw arm voor vocht en eventueel medicatie. Als u

wakker bent en alles goed gaat, brengt een verpleegkundige u terug naar de verpleegafdeling.

Wonddrain

Tijdens de verwijdering van de liesklieren, krijgt u een wonddrain (slangetje). Via deze drain worden na de operatie lymfevocht en wondvocht afgevoerd. De drain wordt een week na de operatie verwijderd.

Op de verpleegafdeling

De verpleegkundige controleert regelmatig uw bloeddruk, hartritme, temperatuur en of u pijn heeft. Als dat nodig is, wordt ook de wond verzorgd. Zijn uw okselklieren verwijderd? Dan mag u een dag na de ingreep met ontslag. Zijn uw liesklieren verwijderd? Dan blijft u een aantal dagen opgenomen. Tijdens uw opname komt een fysiotherapeut bij u langs om oefeningen met u te doen. De zaalarts komt elke dag langs om samen met u en de verpleegkundige uw herstel te bespreken.

Uitslag en controle

U heeft ongeveer 10 dagen na de operatie een afspraak met uw chirurg. U krijgt dan de uitslag van het onderzoek van het klierweefsel, de chirurg controleert

de wond en bespreekt de verdere behandeling met u. De uitslag wordt ook besproken in het melanoomteam. Dit team bestaat uit medisch specialisten van Medisch Centrum Alkmaar (MCA), het Gemini Ziekenhuis en de zelfstandige behandelcentra Centrum Oosterwal en Dermicis.

Mogelijke klachten na de operatie

Door de operatie kunnen de volgende klachten ontstaan:

- pijn
- vochtophoping bij het wondgebied
- gevoelloosheid van de huid bij het operatiegebied door zenuwbeschadiging
- minder kracht in uw schouder- of beenspieren: dit komt na verloop van tijd weer terug.

Paracetamol tegen de pijn

Het kan zijn dat u na de operatie nog pijn heeft. U mag daarvoor 3 tot 4 keer per dag 1000 mg paracetamol innemen. Voor goede pijnstilling is het belangrijk dat u zich de eerste dagen na de ingreep consequent aan de tijden en de dosering houdt. Daarna kunt u de pijnstillers naar behoefte afbouwen.

Complicaties

Geen enkele operatie is zonder risico's. Houdt u er daarom rekening mee dat (een van) de volgende complicaties kunnen optreden:

- wondinfectie
- opengaan van de wond
- lymfoedeem
- seroom.

Seroom: ophoping van vocht in het wondgebied

Het kan zijn dat de wond en de huid eromheen na een paar dagen opzetten. Dit komt door ophoping van lymfe- en wondvocht dat door de verstoorde afvoer minder goed afgevoerd wordt. We noemen dit seroom. Het kan zijn dat het seroom door een opening in het litteken spontaan naar buiten komt. Dek de wond dan af met een gaas of maandverband. Voor bescherming van uw matras kunt u eventueel een zeiltje onder uw hoeslaken leggen.

Seroompunctie

Veroorzaakt het opgehoopte vocht een vervelend en/of pijnlijk gevoel of maakt u zich ongerust? Maak dan een afspraak met uw verpleegkundig specialist. Zij verwijst u dan voor een seroompunctie

Oksel- of lieskliertoilet bij een melanoom

in het Gemini Ziekenhuis. Bij een seroompunctie wordt het vocht met een naald en een slangetje afgevoerd. Dit is niet pijnlijk.

Wanneer waarschuwt u het ziekenhuis?

Neem bij (een van) de volgende klachten tijdens kantooruren contact op met uw verpleegkundig specialist, telefoon 0223-69 65 19:

- opengaan van de wond
- zwelling en roodheid van het wondgebied
- wondlekkage
- pijn
- lymfoedeem
- meer dan 38,5 graden koorts.

Buiten kantooruren belt u met de spoedeisende hulp, telefoon 0223-69 69 69. U kunt vragen naar de dienstdoende chirurg.

Instructies en leefregels voor thuis

Verzorging van de wond

De wond is met nietjes of onderhuids gehecht en verbonden met een doorzichtige pleister. U kunt met deze

pleister gewoon douchen. De pleister mag er na ongeveer 24 uur af. U kunt dit het beste voor het douchen doen. Als de wond nog lekt, kunt u er voor bescherming van uw kleding een gaasje of klein maandverbandje op doen.

Verwijderen van de hechtingen

De meeste hechtingen zijn niet oplosbaar. U kunt u ze na 14 dagen laten verwijderen door uw huisarts of tijdens uw controleafspraak op de polikliniek chirurgie. Onderhuidse hechtingen zijn altijd oplosbaar. Deze hoeven dus niet verwijderd te worden.

Beweeg uw arm of been zo gewoon mogelijk

Om stijfheid te voorkomen, is het belangrijk dat u uw arm of been zo gewoon mogelijk beweegt. De fysiotherapeut neemt de oefeningen tijdens uw opname met u door. Doe wel voorzichtig en ga niet over uw pijngrens heen.

Afhankelijk van uw situatie gelden voor u misschien andere instructies. Uw chirurg of verpleegkundig specialist bespreekt dit dan met u.

Werk

Wanneer u weer kunt werken, is afhankelijk van uw individuele situatie en het werk dat u doet. Overleg met uw chirurg en bedrijfsarts wanneer u weer aan het werk kunt. Meer informatie vindt u ook op www.re-turn.nl en www.stap.nu.

Intimiteit en seksualiteit

Er zijn geen medische bezwaren tegen seks. Wel kan pijn in en rond het wondgebied hinderlijk zijn bij het vrijen. Soms helpt het om van tevoren een pijnstillertje in te nemen. Of om een andere houding uit te proberen. Veel mensen hebben tijdens de behandelperiode minder behoefte aan seks. Bijvoorbeeld door vermoeidheid, niet fit voelen, angst en het verwerken van het hebben van kanker. Vaak hebben mensen juist wel behoefte aan intimiteit. Meer informatie vindt u ook in de folder 'Kanker en seksualiteit' van KWF Kankerbestrijding. Vraag ernaar bij uw verpleegkundig specialist of kijk op www.kwf.nl.

Controle

In overleg blijft u onder controle van uw dermatoloog of chirurg. U komt het eerste jaar om de 3 maanden voor controle. Uw

Meer informatie, hulp en ondersteuning

Een ziekte als kanker kan heftige emoties met zich meebrengen. Veel mensen komen op eigen kracht door deze moeilijke periode heen. Maar het kan ook zijn dat u behoefte heeft aan psychosociale ondersteuning. Hieronder vindt u een overzicht van de websites van regionale en landelijke organisaties voor hulp en steun bij en na kanker.

- www.ingeborgdouwescentrum.nl
- www.inloophuisdenhelder.nl (inloophuis voor mensen met kanker en hun naasten in Den Helder)
- www.praethuys.nl (inloophuis voor mensen met kanker en hun naasten in Alkmaar)
- www.stichtingmelanoom.nl
- lotgenotencontact@stichtingmelanoom.nl
- www.herstelenbalans.nl

Uw klachten in kaart met de lastmeter

U krijgt in MCA een zogenoemde lastmeter. Met deze meter kunt u uw klachten in kaart te brengen. U krijgt hier van uw verpleegkundig specialist meer uitleg over. De lastmeter kan u bijvoorbeeld helpen in gesprek te gaan met uw zorgverlener(s) over problemen die u door uw ziekte ervaart. U vindt de lastmeter ook op www.lastmeter.nl.

Oksel- of lieskliertoilet bij een melanoom

dermatoloog of chirurg controleert of er geen nieuwe melanomen ontstaan en/of het melanoom terugkomt. Het tweede jaar komt u 2 keer voor controle. Het derde tot en met het vijfde jaar nog 1 keer per jaar. Alleen als daar een speciale reden voor is, wordt een röntgenfoto, scan of echo gemaakt.

Uw vragen

Heeft u voor, tijdens of na de ingreep vragen? Neem dan gerust contact op met uw verpleegkundig specialist. Dat kan op werkdagen van 09.00 tot 16.30 uur, telefoon 072 - 548 24 00. U kunt ook een mail sturen naar oncologischechirurgie@gemini-ziekenhuis.nl

Zo helpt u lymfoedeem voorkomen

Wat is lymfoedeem?

Het kan zijn dat u meteen na de operatie of na verloop van tijd last krijgt van lymfoedeem. Ons lichaam produceert lymfevocht dat via de lymfebanen en de lymfeklieren in de oksels en liezen aan- en afgevoerd wordt. In de lymfebanen worden bacteriën, virussen en andere ziekteverwekkers onschadelijk gemaakt en via het lymfevocht afgevoerd. Als de lymfeklieren ontbreken, verloopt de aan- en afvoer van lymfevocht minder goed. Hierdoor kan het vocht in een arm of been ophopen. Dit noemen we lymfoedeem.

Wat merkt u van lymfoedeem?

Bij lymfoedeem kunt u last krijgen van:

- opgezwollen arm/hand of been/voet
- pijnlijke tintelingen en een strakgespannen huid
- vermoeid en/of zwaar gevoel in uw arm of been.

Wat kunt u doen om lymfoedeem te voorkomen?

- luister naar uw lichaam: bouw uw activiteiten na de operatie voorzichtig weer op
- voorkom wondjes. Krijgt u toch een wondje, desinfecteer deze dan meteen met bijvoorbeeld Sterilon en dek het wondje af met een pleister of verband
- voorkom insectenbeten
- draag liever geen knellende kleding of sieraden
- blijf in beweging maar voorkom overbelasting
- wees voorzichtig met extreme warmte of koude zoals saunabezoek. Bouw eventueel saunabezoek rustig op en kijk hoe uw lichaam reageert. Krijgt u klachten? Stel saunabezoek dan nog uit
- u kunt beter niet zonnebaden
- gebruik geen kruik, 'kersenpit', rode lamp of warme of koude pakking op uw arm of been
- wees voorzichtig met ontharen: gebruik bij voorkeur ontharingscrème
- vraag bij bloedafname, injecties of het inbrengen van een infuus of de arts of verpleegkundige de niet-behandelde kant kiest.

Bij een lieskliertoilet:

- loop niet met blote voeten op het strand en in de tuin
- zorg om blaren te voorkomen voor goed passende schoenen
- geef van tevoren door aan uw pedicure dat uw liesklieren verwijderd zijn.

Wat doet u bij klachten?

Wordt uw arm of been na een zware dag of langdurige inspanning dik en voelt deze moe en zwaar aan? Ga dan ontspannen zitten of liggen en geef uw arm of been rust. Beweeg uw onbelaste voet regelmatig of knijp in uw hand. Gaan uw klachten niet over? Neem, dan contact op met uw behandelend arts of verpleegkundig specialist. Deze beoordeelt of behandeling van uw klachten nodig is. Bijvoorbeeld door een fysiotherapeut of een huidtherapeut die gespecialiseerd is in lymfdrainage.

Meer weten?

Meer informatie vindt u ook in de folder 'Lymfoedeem bij kanker' op de website van de Nederlandse Kankerbestrijding. De folder is ook verkrijgbaar bij uw verpleegkundig specialist.

Gemini Ziekenhuis

Huisduinerweg 3

1782 GZ Den Helder

[gemini-ziekenhuis.nl](https://www.gemini-ziekenhuis.nl)

[gemini-ziekenhuis.nl](https://www.gemini-ziekenhuis.nl)